

H O T Ă R Ă R E
ÎN NUMELE LEGII

05 februarie 2024

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

Judecător, președinte de ședință - Potînga Iurie

Grefier - Chiosa Marina, Lucinschi Cristina

a judecat în ședință de judecată publică cauza civilă la acțiunea formulată de Canațui Oleg împotriva lui Costiuc Vasile cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată - și a –

A C O N S T A T A T :

I Aspecte de procedura.

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la data de 23.11.2021, reclamantul Canațui Oleg a chemat în judecată, în contradictoriu, pârâtul Costiuc Vasile privind apărarea onoarei și demnității, obligarea dezmințirii informațiilor false și defăimătoare, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-50, Vol-I).

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art.10 CEDO, art.3, 7, 12 alin.(4), 15-17, 18 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64/2010, art.art.43, 1998, 2036, 2037, art.art. 82, 94, 96, 166, 167 C.proc.civ.

Cererea înaintată a fost timbrată cu taxă de stat în mărime totală de 3.500,00 lei, fapt confirmat prin ordinele de încasare a numerarului nr.147598 din 16.02.2021 și nr.152735 din 18.11.2021(f.d.3-4, Vol-I).

Potrivit fișei de repartizare cererea de chemare în judecată a fost repartizată la data de 24.11. 2021 în mod aleatoriu completului de judecată – judecător Potînga Iurie (f.d.1).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25.11.2021 nu s-a dat curs cererii (f.d.51-52, Vol-I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01.12.2021, emisă în cadrul actelor preliminare, cererea nominalizată a fost primită în procedură contencioasă în ordine generală cu fixarea termenului de judecată (f.d.62, Vol-I)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11.11.2022, emisă în cadrul fazei pregătitoare s-a respins excepția de tardivitate invocată de pârâtul Costiuc Vasile, ca fiind neîntemeiată (f.d.19-21, Vol-II).

II. În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare :

Reclamantul Canațui Oleg prin intermediul reprezentatului său împuternicit avocațial, avocatul Scheau Igor (f.d.2, Vol-I) a înaintat o cerere de precizare a obiectului acțiunii și înscrisuri anexate la ea (f.d.96-250, Vol-I; f.d.1-9, Vol-II). Pârâtul Costiuc Vasile prin intermediul reprezentatului său împuternicit avocațial, avocatul Cobîșenco Ion (f.d.66, Vol-I) a depus în întâmpinarea cererii înaintate referință și înscrisuri anexate la ea prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d.45-46, Vol-II).

III. Soluționarea cererii.

La data de 05 februarie 2024 instanța a soluționat cauza și a adoptat dispozitivul hotărârii, prin care a respins acțiunea formulată de Canațui Oleg împotriva lui Costiuc Vasile cu privire la apărarea

onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată. S-a încasat de la Canațui Oleg în beneficiul Costiuc Vasile cheltuieli de judecată alcătuite din costuri privind serviciile de asistență juridică profesională prestată (onorariu avocațial) în mărime de 9.700,00 MDL (nouă mii șapte sute) lei.(f.d.89, Vol-II).

IV. Calea de atac formulată în cauză.

Împotriva dispozitivului hotărârii din data de 05 februarie 2024 de către reclamantul Canațui Oleg prin intermediul reprezentatului său împuternicit avocațial Scheau Igor a fost promovată cererea de apel, înregistrată la data de 15.02.2024, transmisă completului de judecată de către secretariatul instanței și recepționată de grefă la data de 16.02.2024, care ulterior a fost transmisă nemijlocit către judecător fiind recepționată la aceeași dată, motiv pentru care, în temeiul prevederilor art.236 din Codul de procedură civilă al RM, instanța, a întocmit în termen hotărârea integrală.

V. Argumentele părților.

Reclamantul Canațui Oleg în motivarea acțiunii a invocat, că la data de 25.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa – ”Democrația Acasă”, prin intermediul unei postări video făcute la ora 11:19, cu durata totală de 08:42 min., pârâtul Costiuc Vasile a declarat că (min. 01:06): „aseară am vorbit aici în Parlament despre un deputat venit de la Leova, care a fost prins cu țigări în România, astăzi vreau să vin cu o serie de precizări mult mai grave pentru el și pentru cei care-l protejează și în această cale... că D-nul deputat are o afacere de mai mult timp cu microbuze care, aduce colete în Germania... băiatul ăsta are o cursă în Germania, duce colete, din departamentul intern omul ăsta doar în luna septembrie, repet, doar în luna septembrie, care nu s-a terminat, asta cifrele sunt probabil până pe data de 20, a avut 3 ieșiri din Republica Moldova, el fiind la volanul microbuzului care duce colete și probabil călători și duce și țigări... dacă el de trei ori și ținând cont că drumul în Germania îți ia cam 36 de ore cu autobuzul... omul ăsta nu a înțeles că a luat un mandat de deputat în Parlamentul de la Chișinău, el a înțeles că mandatul, pașaportul diplomatic și tot ce i-a oferit statul ăsta, le utilizează pentru a-și dezvolta business-ul propriu. Acum, știu sigur, din sursele interne de la vamă, acest deputat, când a intrat la volanul microbuzului s-a legitimat cu pașaport diplomatic... e corect și normal când un om din business să se reprezinte sau să prezinte un pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova, ca să-i pună în situația pe vameși să nu-l verifice să nu-l controleze, pentru că prezintă pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova? Probabil s-a legitimat și în România cu acest pașaport diplomatic, însă autoritățile și vameșii români s-au supărat pe el și cum spune Vlad Filat l-au trăsnet, demonstrativ i-au arătat unde este locul deputatului. Deputatul ăsta ieșind din Republica Moldova a prezentat pașaportul diplomatic... Eu știu că de la începutul lunii septembrie, de pe data de 2 septembrie au fost scrise rapoarte la superiorii din vamă și de la Poliția de frontieră în care s-a raportat un deputat din Parlamentul Republicii Moldova, la volanul unui microbuz, se legitimează cu pașaport diplomatic, nu putem să verificăm nimic... D-ră aveți un deputat într-o comisie importantă privind finanțele publice care circulă în Germania... Dacă voi pe ăștea care împlă și se legitimează în vamă cu pașaport diplomatic. Da eu nu știu ce mai ducea el acolo, poate ducea un microbuz de țigări, eu deja îl suspectez orișice. Un om care nu are ce ascunde, nu prezintă în vamă pașaport diplomatic... Rușine! Rușine deputatului business-man care pe seama miilor de cetățeni care au stat în Germania, în Franța, în ploii, ca să voteze deputați noi...”. A mai arătat că la data de 25.09.2021, la ora 11:19, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa ..Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, pârâtul a menționat că: „Deputatul de la Leova, în luna septembrie de 3 ori a ieșit din Moldova la volanul unui microbuz, care face cursa de Germania cu călători și colete. Cetățeanul asta de ani buni avea afacere cu transportul internațional spre Germania tovarășul se legitima cu pașaportul diplomatic și legitimația de parlamentar, lucru, care a fost raportat la Serviciul vamal din Chișinău, încă la începutul lunii! Talmazan cunoștea această afirmație de la începutul lui septembrie, că un cetățean se prezintă la vamă ca deputat în parlament, lucru care i-a enervat pe vameșii români și l-au ars pe data de 09 septembrie] ... Până duci călătorii în orașe diferite, dai coletele, strângi altele, săptămâna s-a cam dus! În septembrie ziceam, omul a făcut 3 drumuri în Germania! Când a mai lucrat în Parlament?” A menționat că la data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin postarea video făcută la ora 21:18, cu durata totală de

09:58 min., (la min. 02:01,08:07) pârâtul a expus următoarele: „Unul din deputații PAS, s-a întâlnit pe 27, pe data de 27, la ora exact nu știu, în parcare la Leova, cu un cetățean care își dorește neapărat să fie comisar, din Leova, în Leova, în Cahul, sau de Cantemir și pentru asta a transmis deputatului PAS 10000 de euro ... un deputat PAS; acum seara s-a întâlnit cu un potențial comisar, pot să-i dau și numele, care tare visează să fie comisar și în continuare”. A mai indicat că la data de 27.09.2021, la ora 21:18, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, pârâtul a menționat că: „La data de 27.09.2021, ora 18:30, la parcare din fața magazinului Universcoop, amplasat pe str. Independenței din orașul Leova a avut loc o întâlnire dintre ex-polițistul Sîrbu Andrei și deputatul din partea PAS O.C.... La întâlnirea respectivă s-a discutat privitor la transmiterea a 10000 euro, deputatului O.C., pentru ca Sîrbu Andrei să fie numit în funcție de comisar la Inspectoratul de poliție Leova sau Cantemir sau Cahul - după posibilitate”.

Susține că , pârâtul a răspândit cu bună-știință informații false, care vizează pe reclamant, au caracter defăimător, cauzându-mi astfel un prejudiciu moral; circumstanțe de fapt care îi acordă creptul de a solicita dezmințirea informațiilor false răspândite, cu repararea prejudiciului moral cauzat. Consideră că, pârâtul a răspândit informații vizate, deoarece este cert că anume pârâtul este autorul informațiilor video și textuate, răspândite în data de 25.09.2021 și respectiv în data de 27.09.2021, prin rețeaua de socializare „Facebook” și sursa „Democrația Acasă”. Afirmă că în cadrul acestor publicații, în format video, practic permanent, pe parcursul înregistrării video, este vizibilă fața pârâtului Costiuc Vasile, este înregistrată vocea acestuia. Pe de altă parte, publicațiile textuale sunt expuse de pârât practic ca anexe la publicațiile video, fiind nemijlocit legate de acestea, fiind părți ale postărilor făcute de pârât. Informațiile răspândite de pârât vizează pe reclamant și sunt defăimătoare, deoarece în conținutul publicațiilor expuse mai sus, pârâtul folosește, de mai multe ori, sintagme „deputatul de la Leova” și abrevierea „O.C.”, având în vedere faptul că doar reclamantul (Oleg Canațui) are inițialele „O.C.” din rândurile deputaților facțiunii parlamentare a P.A.S. și susține că această publicație îl vizează anume pe el. La fel a arătat că pârâtul, de mai multe ori, face referire la localitatea unde locuiește reclamantul, anume or. Leova, de asemenea se referă la circumstanțele de fapt din care rezultă că se expune anume la un deputat din Parlamentul R.M. (deputații din Parlamentul R.M. pot deține pașapoarte diplomatice și participa la ședințele comisiilor parlamentare de specialitate din care fac parte), este cert faptul că din informațiile expuse de pârât, un observator independent poate constata, cu ușurință, că declarațiile pârâtului se referă anume la reclamant. Opinează că informațiile expuse de pârât nu corespund adevărului și îi denigrează imaginea personală, îi lezează onoarea și demnitatea, deoarece nu a comis fapte de contrabandă și trafic de influență, nu dispune de pașaport diplomatic, nu a traversat frontiera de stat în zona verde, nu desfășoară activități legate de transportarea de colete, nu a fost în Germania în ultimii 2 ani, precum și nu a absentat de la nici o ședință a Parlamentului R.M. sau comisiei parlamentare de specialitate, din care fac parte.

Consideră că contrar perv.art. 7 alin. (1) - (3), art. 12 alin. (4) ale legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010 informațiile vizate sunt și acuzații false de comiterea unei infracțiuni (art. 248, 326 CP), expuse de pârât, cu încălcarea gravă a prezumției de nevinovăție și limitelor dreptului la libertatea de exprimare. Menționează că prin informațiile expuse de pârât, reclamantul este învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 248, 326 CP. Din contextul informațiilor răspândite de pârât nu rezultă că până la momentul ar exista (de principiu) vre-o hotărâre judecătorească irevocabilă de condamnare pentru preinsele infracțiuni de contrabandă (art. 248 CP) și trafic de influență (art. 326 CP) de care este acuzat. A mai învederat că din contextul exprimărilor pârâtului este cert că nu merge vorba de opinii, ci despre fapte confirmate întrucât pârâtul a accentuat de câteva ori că nu răspândește opinii personale ci informații cu privire la fapte, pe care le pretinde, ca fiind concrete. A remarcat că faptele pe care se bazează comentariile privind vinovăția reclamantului de preinsele infracțiuni nu vizează existența unui careva dosar penal (ori dosare penale), a priori. Susține că până în prezent, nu există careva dosare în care acuzațiile penale ale pârâtului să fie examinate, în condițiile legii (art. 274 CPP). A invocat că, ceea ce face pârâtul, este să răspândească informații vădit-false de comiterea infracțiunilor, încălcând grav principiul prezumției de nevinovăție (art. 6 par. 2 al CEDO; art. 21 al Constituției; art. 8 CPP). Or, acuzarea (organul de urmărire penală, procurorul și nu particularii) au dreptul de a înainta acuzații penale

persoanei, pentru a-i oferi ocazia să își pregătească și să își prezinte apărarea în mod corespunzător - și de a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție (Barberă, Messegue și Jabardo împotriva Spaniei, pct. 77; Janosevic împotriva Suediei, pct. 97). Prezumția de nevinovăție este încălcată în cazul în care sarcina probei este transferată de la acuzare apărării (Telfner împotriva Austriei, pct. 15). Consideră că, răspândirea de informații false, care conțin învinuiri nefondate de comiterea unor infracțiuni lezând cinstea și libertatea reclamantului Canațui Oleg, în mod cert, excede limitele dreptului la libertatea de exprimare garantat pârâtului conform art. 10 CEPO și constituie încălcări grave ale limitelor acestui drept expuse inter alia de legea nr. 64 din 23.04.2010 în partea precitată. A arătat că informația defăimătoare i-a cauzat prejudiciu moral. În acest sens a specificat că deține funcția de deputat, care este proeminentă într-un stat de drept. Dispune de o reputație ireproșabilă, nu a fost supus niciodată răspunderii penale ori contravenționale pentru fapte pretinse de pârât, a respectat în permanență imperativele legale, ca persoană particulară dar și în calitatea de deputat în Parlamentul R.M. Faptul că este învinuit de un act de corupție, de infracțiunea de contrabandă, în lipsa oricărui suport faptic, i-a creat o profundă stare de șoc emoțional, indignare și stres. Chiar din conținutul comentariilor oferite prin rețeaua de socializare „facebook”, comentariile internaților denotă clar gradul de prejudiciere a imaginii personale, dar și în raport cu funcția deținută. De asemenea membrii familiei reclamantului sunt stresați și indignați de faptul că este ținta mai multor informații false răspândite de pârât. Având în vedere gravitatea acuzațiilor aduse de pârât, profunzimea lezării cinstei, onoarei, demnității reclamantului, reputației profesionale și funcționale afirmă că suma de 100000 lei va fi o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin faptele de defăimare comise de pârât. Totodată a menționat că până la sesizarea instanței de judecată, a fost respectată procedura prealabilă, expusă de lege, și la data de 11.10.2021 a expediat prin intermediul soft-ului „Whats-App”, în adresa pârâtului, cererea prealabilă privind dezmințirea informațiilor false, exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral cauzat, recepționată în aceeași zi de pârât, care însă a ignorat. De asemenea, prin intermediul factorului poștal, pe două adrese cunoscute ale pârâtului, a expediat aceeași cerere prealabilă, prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, cererea (în formă scrisă) fiind recepționată de pârât în data de 18.10.2021, dar fiind lăsată fără un careva răspuns de către acesta.

Cere *reclamantul Canațui Oleg* constatarea faptelor defăimării comisă de către pârât prin răspândirea informațiilor false, în formă textuală și video, în data de 25.09.2021 și în data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”; obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât pe data de 25.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin intermediul unei postări video făcute la ora 11:19, cu durata totală de 08:42 min., în care pârâtul declarat că (min. 01:06): „aseară am vorbit aici în Parlament despre un deputat venit de la Leova, care a fost prins cu țigări în România, astăzi vreau să vin cu o serie de precizări mult mai grave pentru el și pentru cei care-l protejează și în această cale... că D-nul deputat are o afacere de mai mult timp cu microbuze care aduce colete în Germania... băiatul ăsta are o cursă în Germania, duce colete, din departamentul intern omul ăsta doar în luna septembrie, repet, doar în luna septembrie, care nu s-a terminat, asta cifrele sunt probabil până pe data de 20, a avut 3 ieșiri din Republica Moldova, el fiind la volanul microbuzului care duce colete și probabil călători și duce și țigări... dacă el de trei și ținând cont că drumul în Germania îți ia cam 36 de ore cu autobuzul... omul ăsta nu a înțeles că a luat un mandat de deputat în Parlamentul de la Chișinău, el a înțeles că mandatul, pașaportul diplomatic și tot ce i-a oferit statul ăsta, le utilizează pentru a-și dezvolta business-ul propriu. Acum, știu sigur, din sursele interne de la vamă, acest deputat, când a intrat la volanul microbuzului s-a legitimat cu pașaport diplomatic... e corect și normal când un om din business să se reprezinte sau să prezinte un pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova, ca să-i pună în situația pe vameși să nu-l verifice să nu-l controleze, pentru că prezintă pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova? Probabil s-a legitimat și în România cu acest pașaport diplomatic, însă autoritățile și vameșii români s-au supărat pe el și cum spune Vlad Filat l-au trăsnet, demonstrativ i-au arătat unde este locul deputatului. Deputatul ăsta ieșind din Republica Moldova a prezentat pașaportul diplomatic... Eu știu că de la începutul lunii septembrie, de pe data de 2 septembrie au fost scrise rapoarte la superiorii din

vamă și de la Poliția de frontieră în care s-a raportat un deputat din Parlamentul Republicii Moldova, la volanul unui microbuz, se legitimează cu pașaport diplomatic, nu putem să verificăm nimic. .. D-ră aveți un deputat într-o comisie importantă privind finanțele publice care circulă în Germania... Dacă voi pe ăștea care împlă și se legitimează în vamă cu pașaport diplomatic. Da eu nu știu ce mai ducea el acolo, poate ducea un microbuz de țigări, eu deja îl suspectez orișice. Un om care nu are ce ascunde, nu prezintă în vamă pașaport diplomatic... Rușine! Rușine deputatului business-man care pe seama miilor de cetățeni care au stat în Germania, în Franța, în ploii, ca să voteze deputați noi...” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât în data de 25.09.2021, la ora 11:19, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, în care pârâtul a menționat că: „Deputatul de la Leova, în luna septembrie de 3 ori a ieșit din Moldova la volanul unui microbuz, care face cursa de Germania cu călători și colete. Cetățeanul asta de ani buni avea afacere cu transportul internațional spre Germania tovarășul se legitima cu pașaportul diplomatic și legitimația de parlamentar, lucru, care a fost raportat la Serviciul vamal din Chișinău, încă la începutul lunii! Talmazan cunoștea această afirmație de la începutul lui septembrie, că un cetățean se prezintă la vamă ca deputat în parlament, lucru care i-a enervat pe vameșii români și l-au ars pe data de 09 septembrie'. ... Până duci călătorii în orașe diferite, dai coletele, strângi altele, saptamana s-a cam dus! In septembrie ziceam, omul a făcut 3 drumuri în Germania! Când a mai lucrat în Parlament?” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât la data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin postarea video făcută la ora 21:18, cu durata totală de 09:58 min. , în cadrul căreia (la min. 02:01, 08:07) pârâtul a expus următoarele: „Unul din deputații PAS, s-a întâlnit pe 27, pe data de 27, la ora exact nu știu, în parcare la Leova, cu un cetățean care își dorește neapărat să fie comisar, din Leova, în Leova, în Cahul, sau de Cantemir și pentru asta a transmis deputatului PAS 10000 de euro ... un deputat PAS; acum seara s-a întâlnit cu un potențial comisar, pot să-i dau și numele, care tare visează să fie comisar și în continuare” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât la data de 27.09.2021, la ora 21:18, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, în care pârâtul a menționat că: „La data de 27.09.2021, ora 18:30, la parcare din fața magazinului Universcoop, amplasat pe str. Independenței din orașul Leova a avut loc o întâlnire dintre ex-polițistul Sîrbu Andrei și deputatul din partea PAS O.C.... La întâlnirea respectivă s-a discutat privitor la transmiterea a 10000 euro, deputatului O.C., pentru ca Sîrbu Andrei să fie numit în funcție de comisar la Inspectoratul de poliție Leova sau Cantemir sau Cahul - după posibilitate” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a sumei de 100.000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin răspândirea informațiilor false și defăimătoare, inclusiv vizând acuzarea de comiterea de infracțiuni; precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a tuturor cheltuielilor de judecată suportate.

Ulterior în cadrul procesului în faza pregătitoare *reclamantul Canațui Oleg* prin intermediul reprezentatului său împuternicit avocațial Scheau Igor și-a precizat obiectul acțiunii solicitând constatarea faptelor defăimării reclamantului Canațui Oleg, comisă de către pârât prin răspândirea informațiilor false, în formă textuală și video, pe datele de 25.09.2021 și 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”; obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât pe data de 25.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin intermediul unei postări video făcute la ora 11:19, cu durata totală de 08:42 min., în care pârâtul declarat că (min. 01:06): „aseară am vorbit aici în Parlament despre un deputat venit de la Leova, care a fost prins cu țigări în România, astăzi vreau să vin cu o serie de precizări mult mai grave pentru el și pentru cei care-l protejează și în această cale... că D-nul deputat are o afacere de mai mult timp cu microbuze care, care aduce colete în Germania... băiatul ăsta are o cursă în Germania, duce colete, din departamentul intern omul ăsta doar în luna septembrie, repet, doar în luna septembrie,

care nu s-a terminat, asta cifrele sunt probabil până pe data de 20, a avut 3 ieșiri din Republica Moldova, el fiind la volanul microbuzului care duce colete și probabil călători și duce și țigări... dacă el de trei ori și ținând cont că drumul în Germania îți ia cam 36 de ore cu autobuzul... omul ăsta nu a înțeles că a luat un mandat de deputat în Parlamentul de la Chișinău, el a înțeles că mandatul, pașaportul diplomatic și tot ce i-a oferit statul ăsta, le utilizează pentru a-și dezvolta business-ul propriu. Acum, știu sigur, din sursele interne de la vamă, acest deputat, când a intrat la volanul microbuzului s-a legitimat cu pașaport diplomatic... e corect și normal când un om din business să se reprezinte sau să prezinte un pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova, ca să-i pună în situația pe vameși să nu-l verifice să nu-l controleze, pentru că prezintă pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova? Probabil s-a legitimat și în România cu acest pașaport diplomatic, însă autoritățile și vameșii români s-au supărat pe el și cum spune Vlad Filat l-au trăsnetit, demonstrativ i-au arătat unde este locul deputatului. Deputatul ăsta ieșind din Republica Moldova a prezentat pașaportul diplomatic... Eu știu că de la începutul lunii septembrie, de pe data de 2 septembrie au fost scrise rapoarte la superiorii din vamă și de la Poliția de frontieră în care s-a raportat un deputat din Parlamentul Republicii Moldova, la volanul unui microbuz, se legitimează cu pașaport diplomatic, nu putem să verificăm nimic... D-ră aveți un deputat într-o comisie importantă privind finanțele publice care circulă în Germania... Dacă voi pe ăstea care împlă și se legitimează în vamă cu pașaport diplomatic. Da eu nu știu ce mai ducea el acolo, poate ducea un microbuz de țigări, eu deja îl suspectez orișice. Un om care nu are ce ascunde, nu prezintă în vamă pașaport diplomatic... Rușine! Rușine deputatului business-man care pe seama miilor de cetățeni care au stat în Germania, în Franța, în ploi, ca să voteze deputați noi..." - prin obligarea pârâtului de a publica, în format video, dezmințirea acestor informații cu următorul conținut, care trebuie vociferat de pârât: „Eu, Costiuc Vasile, declar că sunt false și defăimătoare informațiile răspândite de mine în privința D-lui Canațui Oleg pe data de 25.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin intermediul unei postări video făcute la ora 11:19, cu durata totală de 08:42 min., în care am declarat că: aseară am vorbit aici în Parlament despre un deputat venit de la Leova, care a fost prins cu țigări în România, astăzi vreau să vin cu o serie de precizări mult mai grave pentru el și pentru cei care-l protejează și în această cale... că D-nul deputat are o afacere de mai mult timp cu microbuze care, care aduce colete în Germania... băiatul ăsta are o cursă în Germania, duce colete, din departamentul intern omul ăsta doar în luna septembrie, repet, doar în luna septembrie, care nu s-a terminat, asta cifrele sunt probabil până pe data de 20, a avut 3 ieșiri din Republica Moldova, el fiind la volanul microbuzului care duce colete și probabil călători și duce și țigări... dacă el de trei ori și ținând cont că drumul în Germania îți ia cam 36 de ore cu autobuzul... omul ăsta nu a înțeles că a luat un mandat de deputat în Parlamentul de la Chișinău, el a înțeles că mandatul, pașaportul diplomatic și tot ce i-a oferit statul ăsta, le utilizează pentru a-și dezvolta business-ul propriu. Acum, știu sigur, din sursele interne de la vamă, acest deputat, când a intrat la volanul microbuzului s-a legitimat cu pașaport diplomatic... e corect și normal când un om din business să se reprezinte sau să prezinte un pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova, ca să-i pună în situația pe vameși să nu-l verifice să nu-l controleze, pentru că prezintă pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova? Probabil s-a legitimat și în România cu acest pașaport diplomatic, însă autoritățile și vameșii români s-au supărat pe el și cum spune Vlad Filat l-au trăsnetit, demonstrativ i-au arătat unde este locul deputatului. Deputatul ăsta ieșind din Republica Moldova a prezentat pașaportul diplomatic... Eu știu că de la începutul lunii septembrie, de pe data de 2 septembrie au fost scrise rapoarte la superiorii din vamă și de la Poliția de frontieră în care s-a raportat un deputat din Parlamentul Republicii Moldova, la volanul unui microbuz, se legitimează cu pașaport diplomatic, nu putem să verificăm nimic... D-ră aveți un deputat într-o comisie importantă privind finanțele publice care circulă în Germania... Dacă voi pe ăstea care împlă și se legitimează în vamă cu pașaport diplomatic. Da eu nu știu ce mai ducea el acolo, poate ducea un microbuz de țigări, eu deja îl suspectez orișice. Un om care nu are ce ascunde, nu prezintă în vamă pașaport diplomatic... Rușine! Rușine deputatului business-man care pe seama miilor de cetățeni care au stat în Germania, în Franța, în ploi, ca să voteze deputați noi... declar că aceste informații nu corespund adevărului” - folosind aceiași rețea de socializare (Facebook) și aceiași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea

informației false și defăimătoare răspândite de pârât pe data de 25.09.2021, la ora 11:19, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, în care pârâtul a menționat că: „Deputatul de la Leova, în luna septembrie de 3 ori a ieșit din Moldova la volanul unui microbuz, care face cursa de Germania cu călători și colete. Cetățeanul asta de ani buni avea afacere cu transportul internațional spre Germania.... tovarășul se legitima cu pașaportul diplomatic și legitimația de parlamentar, lucru, care a fost raportat la Serviciul vamal din Chișinău, încă la începutul lunii! Talmazan cunoștea această afirmație de la începutul lui septembrie, că un cetățean se prezintă la vamă ca deputat în parlament, lucru care i-a enervat pe vameșii români și l-au ars pe data de 09 septembrie ... Până duci călătorii în orașe diferite, dai coletele, strângi altele, săptămâna s-a cam dus! In septembrie ziceam, omul a făcut 3 drumuri in Germania! Când a mai lucrat in Parlament?” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”) - prin obligarea pârâtului de a publica, în format text, dezmințirea acestor informații cu următorul conținut: „Eu Costiuc Vasile declar că sunt false și defăimătoare informațiile răspândite de mine în privința D-lui Canațui Oleg pe data de 25.09.2021, la ora 11:19, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, în care am menționat că: deputatul de la Leova, în luna septembrie de 3 ori a ieșit din Moldova la volanul unui microbuz, care face cursa de Germania cu călători și colete. Cetățeanul asta de ani buni avea afacere cu transportul internațional spre Germania tovarășul se legitima cu pașaportul diplomatic și legitimația de parlamentar, lucru, care a fost raportat la Serviciul vamal din Chișinău, încă la începutul lunii! Talmazan cunoștea această afirmație de la începutul lui septembrie, că un cetățean se prezintă la vamă ca deputat în parlament, lucru care i-a enervat pe vameșii români și l-au ars pe data de 09 septembrie. ... Până duci călătorii în orașe diferite, dai coletele, strângi altele, săptămâna s-a cam dus! In septembrie ziceam, omul a făcut 3 drumuri in Germania! Când a mai lucrat in Parlament?” ...declar că aceste informații nu corespund adevărului” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât pe data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin postarea video făcută la ora 21:18, cu durata totală de 09:58 min., în cadrul căreia (la min. 02:01, 08:07) pârâtul a expus următoarele: „Unul din deputații PAS, s-a întâlnit pe 27, pe data de 27, la ora exact nu știu, în parcare la Leova, cu un cetățean care își dorește neapărat să fie comisar, din Leova, în Leova, în Cahul, sau de Cantemir și pentru asta a transmis deputatului PAS 10000 de euro ... un deputat PAS; acum seara s-a întâlnit cu un potențial comisar, pot să-i dau și numele, care tare visează să fie comisar și în continuare” - prin obligarea pârâtului de a publica în format video dezmințirea acestor informații cu următorul conținut, care trebuie vociferat de pârât: „Eu, Costiuc Vasile, declar că sunt false și defăimătoare informațiile răspândite de mine în privința D-lui Canațui Oleg pe data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin postarea video făcută la ora 21:18, cu durata totală de 09:58 min. , în cadrul căreia (la min. 02:01,08:07) am expus următoarele: Unul din deputații PAS, s-a întâlnit pe 27, pe data de 27, la ora exact nu știu, în parcare la Leova, cu un cetățean care își dorește neapărat să fie comisar, din Leova, în Leova, în Cahul, sau de Cantemir și pentru asta a transmis deputatului PAS 10000 de euro ... un deputat PAS; acum seara s-a întâlnit cu un potențial comisar, pot să-i dau și numele, care tare visează să fie comisar și în continuare... declar că aceste informații nu corespund adevărului” - folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); obligarea pârâtului la dezmințirea informației false și defăimătoare răspândite de pârât pe data de 27.09.2021, la ora 21:18, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, în care pârâtul a menționat că: „La data de 27.09.2021, ora 18:30, la parcare din fața magazinului Universcoop, amplasat pe str. Independenței din orașul Leova a avut loc o întâlnire dintre ex-polițistul Sîrbu Andrei și deputatul din partea PAS O.C.... La întâlnirea respectivă s-a discutat privitor la transmiterea a 10000 euro, deputatului O.C., pentru ca Sîrbu Andrei să fie numit în funcție de comisar la Inspectoratul de poliție Leova sau Cantemir sau Cahul - după posibilitate” - prin obligarea pârâtului de a publica în format text dezmințirea acestor informații cu următorul conținut: „Eu Costiuc Vasile declar că sunt false și defăimătoare informațiile răspândite de mine în privința D-lui Canațui Oleg pe data de 27.09.2021, ora

18:30, la parcare din fața magazinului Universcoop, amplasat pe str. Independenței din orașul Leova a avut loc o întâlnire dintre ex-polițistul Sîrbu Andrei și deputatul din partea PAS O.C.... La întâlnirea respectivă s-a discutat privitor la transmiterea a 10.000 euro, deputatului O.C., pentru ca Sîrbu Andrei să fie numit în funcție de comisar la Inspectoratul de poliție Leova sau Cantemir sau Cahul - după posibilitate... declar că aceste informații nu corespund adevărului”- folosind aceeași rețea de socializare (Facebook) și aceeași sursă („Democrația Acasă”); încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului Canațui Oleg a sumei de 100.000 (una sută mii) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin răspândirea informațiilor false și defăimătoare, inclusiv vizând acuzarea de comiterea de infracțiuni; precu și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului Canațui Oleg a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamant în legătură cu prezenta pricină civilă, sub forma cheltuielilor privind plata taxei de stat, în sumă de 3500 lei, în sumă de 700 RON (lei românești) pentru efectuarea testului poligraf, 1100 lei în calitate de cheltuieli privind serviciile executorului judecătoresc și cheltuielilor poștale, în sumă de totală de 167,60 lei.

Pârâtul Costiuc Vasile a obiectat împotriva acțiunii formulate solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată. A invocat că toate pretențiile asupra unei poziții expuse de pârât la care se referă reclamantul în cererea sa ca fiind ”defăimătoare” sunt lipsite de substrat legal. Or, în context, chiar reclamantul a recunoscut expres la 09 septembrie 2021 că a traversat frontiera de stat a României având în autoturism 18 pachete de țigări, deoarece nu ar fi cunoscut legea românească referitoare la transportarea de țigări în România. Subsidiar, a arătat că sunt adevărate și informațiile precum că reclamantul transporta încă 8 pasageri. La fel, sunt adevărate informațiile precum că reclamantul traversează foarte des frontiera de stat cu autoturismul de model „Mercedes *****”, n/î *****și care are o capacitate de 8+1 persoane. A menționat că potrivit informației anexate la dosar, s-a adeverit și faptul că în perioada 01/07/2021 - 01/11/2021 reclamantul a traversat frontiera de stat de 16 ori, conducând autoturisme care au o capacitate de 8+1 persoane. Respectiv, aceste circumstanțe, alături de constatările Serviciului Vamal care a confirmat că reclamantul transporta 8 pasageri, îl direcționează către o bănuială rezonabilă că pe lângă funcția de deputat, reclamantul mai prestează anumite servicii de transport persoane. Astfel, a relevat că informația comentată de pârât constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient. La fel a punctat că potrivit unui articol publicat la data de 24 septembrie 2021 pe portalului www.libertv.md, s-a menționat că ”Deputatul PAS, Oleg Canațui, prins cu țigări de contrabandă în România. Astfel, potrivit documentelor, cazul a avut loc în data de 9 septembrie 2021, la postul vamal Oancea. În explicația pe care deputatul PAS a oferit-o autorităților române, se spune că acesta nu cunoștea legislația din țara vecină. Deocamdată nu este clar cum parlamentarul a reușit să treacă de vameșii moldoveni”. La fel, a arătat că o informație asemănătoare a fost publicată la data de 24 septembrie 2021 și pe portalul www.glasul.md cu următorul conținut: ”...Deputatul PAS, Oleg Canațui a fost prins cu țigări de contrabandă la vama română. Despre aceasta scrie canalul de Telegram “Insider”, care a publicat și procesele verbale întocmite de către autoritățile române. Astfel, potrivit documentelor, cazul a avut loc în data de 9 septembrie 2021, la postul vamal Oancea. În explicația pe care deputatul PAS a oferit-o autorităților române, se spune că acesta nu cunoștea legislația din țara vecină” Totodată, la articolul publicat au fost atașate și câteva înscrisuri care probează circumstanțele prezentate de portal. A remarcat că în aceste circumstanțe, ținând cont de faptul că anumite informații au fost făcute public, pârâtul, titular al dreptului la libera exprimare și-a expus opinia asupra unui subiect de interes public. Dreptul la respectul vieții private și de familie nu se extinde asupra informațiilor despre viața privată și de familie obținute în locurile publice când persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate (a se vedea Hotărârea CEDO din 24.06.2004 în cauza Von Hannover împotriva Germaniei). Susține că această situație este aplicabilă și prezentei spețe, or, pârâtul a comentat o informație care era publică. Totodată, a menționat că reclamantul nu se poate apăra prin legea civilă de o faptă care este consecința previzibilă a propriilor acțiuni. În cauza Gillberg împotriva Suediei (MC), pct. 67, reclamantul a susținut că respectiva sa condamnare penală i-a afectat exercitarea dreptului la respectarea „vieții private”, prejudiciind onoarea și reputația acestuia. Totuși, acest raționament nu a fost admis de Curte (a se vedea, de asemenea, inter alia, Sidabras și Dziautas împotriva Lituaniei, pct. 49; Mikolajovă împotriva Slovaciei, pct. 57; Medzlis

Islamske Zajednice Breko și alții împotriva Bosniei și Herțegovinei (MC), pct. 76). În această ordine de idei a a evedințiat și Jurisprudența CtEDO care a delimitat trei categorii principale de exprimare - politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel încât să includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general. Problemele identificate ca fiind de interes public general includ: examinarea cauzelor în justiție, mediul înconjurător, sănătatea publică, abuzul de putere din partea poliției, cruzimea față de animale, proasta gestionare a patrimoniului public, comportamentul ilegal al procurorilor, corupția funcționarilor de stat și activitățile entităților comerciale puternice (a se vedea Steel și Moris c. Regatul Unit, cererea nr.68416/0115 mai 2005 alin.94). În drept obiecțiile sale și le-a întemeiat în baza prev. art.art. 2, 6 alin. (2), 9 alin. (1) și (4), 25 alin. (2), 26 din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare. A subliniat că subiectul comentat de pârât face parte din sfera politică și vizează un interes public general, or, problemele referitoare la contrabanda cu țigări sunt extrem de mediatizate în ultimii ani, iar acest fapt impune întâietatea dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale. Mai mult, a susținut că pârâtul este și președintele unui partid politic, iar în acest sens protecția oferită unui actor politic în legătură cu comentarea unor informații de interes public este mult mai extinsă, deoarece art. 41 alin. (1) din Constituție stabilește că cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor și, în condițiile legii, participă la alegeri.

Reclamantul Canațui Oleg a fost reprezentat în ședințele de judecată de reprezentatul său ales, avocatul Scheau Igor (f.d.2, Vol-I). Fiind prezent la termenele de judecată în toate fazele ale procesului reprezentantul reclamantului a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate și s-a expus poziția de admitere integrală a acțiunii formulate.

Pârâtul Costiuc Vasile și reprezentatul său împuternicit avocațial, avocatul Cobîșenco Ion (f.d.66, Vol-I) la fel s-au prezentat la termenele de judecată în toate fazele ale procesului și au cerut respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

VI. Soluția, considerentele și aprecierea instanței:

Analizând actele și lucrările dosarului, audiind lămuririle participanților la proces, cercetând probele atașate la dosar în ansamblul și interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată reține următoarele:

În drept, instanța reține, potrivit prevederilor art.5 alin. (1) C.poc.civ., orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform art. 32 din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnurile la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Astfel, instanța de judecată reține că libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (Ilady side către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Conform art.1 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

Conform art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, prin defăimare se înțelege răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane

(cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); informație - orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine.

Totodată, conform art. 3 alin. (1) - (4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

De asemenea, în corespundere cu dispozițiile art. 7 alin. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Se retine și dispozițiile art. 7 alin. (2) - (7) al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare stipulează, că persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Totodată, persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții: a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Prin urmare, prevederile art. 7 din Legea sus menționată, diferențiază trei tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale: răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; injuria.

Potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, interesul public este definit ca fiind interes al societății (și nu simpla curiozitate a indivizilor) față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei.

Conform art.6 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) și (4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Conform art. 24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010, reclamantul trebuie să dovedească că pârâțul a răspândit informația, că informația îl vizează și este defăimătoare, că informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă, sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient, existența și cuantumul prejudiciului cauzat. Pârâțul trebuie să dovedească următoarele că informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant, că informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient, că la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, informația răspîndită este de interes public.

În cazurile ce vizează restrîngerea libertății de exprimare, refuzul pîrîtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii. Libertatea de exprimare este consfințită și de art. 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Art. 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor” sau „ideilor” inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere, fără de care nu poate exista o „societate democratică”. Aceasta înseamnă că orice „formalitate”, „condiție”, „restricție” sau „penalitate” impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

Potrivit art. 25 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.

În aceeași ordine de idei, prevederile legale citate supra, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare este garantată și de art.10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor.

Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora(...)”.

În fapt, instanța a stabilit că la data de 23.11.2021 reclamantul Canațui Oleg s-a adresat în instanța de judecată împotriva pârâtului Costiuc Vasile cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată invocând că la data de 25.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa – ”Democrația Acasă”, prin intermediul unei postări video făcute la ora 11:19, cu durata totală de 08:42 min., pârâtul Costiuc Vasile a declarat că (min. 01:06): „aseară am vorbit aici în Parlament despre un deputat venit de la Leova, care a fost prins cu țigări în România, astăzi vreau să vin cu o serie de precizări mult mai grave pentru el și pentru cei care-l protejează și în această cale... că D-nul deputat are o afacere de mai mult timp cu microbuze care, aduce colete în Germania... băiatul ăsta are o cursă în Germania, duce colete, din departamentul intern omul ăsta doar în luna septembrie, repet, doar în luna septembrie, care nu s-a terminat, asta cifrele sunt probabil până pe data de 20, a avut 3 ieșiri din Republica Moldova, el fiind la volanul microbuzului care duce colete și probabil călători și duce și țigări... dacă el de trei ori și ținând cont că drumul în Germania îți ia cam 36 de ore cu autobuzul... omul ăsta nu a înțeles că a luat un mandat de deputat în Parlamentul de la Chișinău, el a înțeles că mandatul, pașaportul diplomatic și tot ce i-a oferit statul ăsta, le utilizează pentru a-și dezvolta business-ul propriu. Acum, știu sigur, din sursele interne de la vamă, acest deputat, când a intrat la volanul microbuzului s-a legitimat cu pașaport diplomatic... e corect și normal când un om din business să se reprezinte sau să prezinte un pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova, ca să-i pună în situația pe vameși să nu-l verifice să nu-l controleze, pentru că prezintă pașaport diplomatic la ieșirea din Republica Moldova? Probabil s-a legitimat și în România cu acest pașaport diplomatic, însă autoritățile și vameșii români s-au supărat pe el și cum spune Vlad Filat l-au trăsniț, demonstrativ i-au arătat unde este locul deputatului. Deputatul ăsta ieșind din Republica Moldova a prezentat pașaportul diplomatic... Eu știu că de la începutul lunii septembrie, de pe data de 2 septembrie au fost scrise rapoarte la superiorii din vamă și de la Poliția de frontieră în care s-a raportat un deputat din Parlamentul Republicii Moldova, la volanul unui microbuz, se legitimează cu pașaport diplomatic, nu putem să verificăm nimic... D-ră aveți un deputat într-o comisie importantă privind finanțele publice care circulă în Germania... Dacă voi pe ăștea care îmblă și se legitimează în vamă cu pașaport diplomatic. Da eu nu știu ce mai ducea el acolo, poate ducea un microbuz de țigări, eu deja îl suspectez orișice. Un om care nu are ce ascunde, nu prezintă în vamă pașaport diplomatic... Rușine! Rușine deputatului business-man care pe seama miilor de cetățeni care au stat în Germania, în Franța, în ploi, ca să voteze deputați noi...”. A mai arătat că la data de 25.09.2021, la ora 11:19, prin intermediul

rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, pârâțul a menționat că: „Deputatul de la Leova, în luna septembrie de 3 ori a ieșit din Moldova la volanul unui microbuz, care face cursa de Germania cu călători și colete. Cetățeanul asta de ani buni avea afacere cu transportul internațional spre Germania tovarășul se legitima cu pașaportul diplomatic și legitimația de parlamentar, lucru, care a fost raportat la Serviciul vamal din Chișinău, încă la începutul lunii! Talmazan cunoștea această afirmație de la începutul lui septembrie, că un cetățean se prezintă la vamă ca deputat în parlament, lucru care i-a enervat pe vameșii români și l-au ars pe data de 09 septembrie] ... Până duci călătorii în orașe diferite, dai coletele, strângi altele, săptămâna s-a cam dus! În septembrie ziceam, omul a făcut 3 drumuri în Germania! Când a mai lucrat în Parlament?” A menționat că la data de 27.09.2021, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, prin postarea video făcută la ora 21:18, cu durata totală de 09:58 min., (la min. 02:01,08:07) pârâțul a expus următoarele: „Unul din deputații PAS, s-a întâlnit pe 27, pe data de 27, la ora exact nu știu, în parcare la Leova, cu un cetățean care își dorește neapărat să fie comisar, din Leova, în Leova, în Cahul, sau de Cantemir și pentru asta a transmis deputatului PAS 10000 de euro ... un deputat PAS; acum seara s-a întâlnit cu un potențial comisar, pot să-i dau și numele, care tare visează să fie comisar și în continuare”. A mai indicat că la data de 27.09.2021, la ora 21:18, prin intermediul rețelei de socializare „Facebook” prin sursa „Democrația Acasă”, sub formă de publicație-text, pârâțul a menționat că: „La data de 27.09.2021, ora 18:30, la parcare din fața magazinului Universcoop, amplasat pe str. Independenței din orașul Leova a avut loc o întâlnire dintre ex-polițistul Sîrbu Andrei și deputatul din partea PAS O.C.... La întâlnirea respectivă s-a discutat privitor la transmiterea a 10000 euro, deputatului O.C., pentru ca Sîrbu Andrei să fie numit în funcție de comisar la Inspectoratul de poliție Leova sau Cantemir sau Cahul - după posibilitate”. Așadar, pretinzând că prin aceste afirmații ale pârâțului Costiuc Vasile i-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională, la data de 11.10.2021 a expediat prin intermediul soft-ului „Whats-App”, în adresa ultimului, cererea prealabilă privind dezmințirea informațiilor false, exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral cauzat, recepționată în aceeași zi de pârât, care însă a ignorat. De asemenea, prin intermediul factorului poștal, pe două adrese cunoscute ale pârâțului, a expediat aceeași cerere prealabilă, prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, care a fost recepționată de pârât în data de 18.10.2021, însă a fost lăsată fără un careva răspuns de către acesta (f.d.5-27).

În consecință, reieșind din motivele de fapt și de drept, instanța de judecată a constatat că acțiunea formulată de reclamantul Canațui Oleg este neîntemeiată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(3) C.proc.civ., fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) C.proc.civ., instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. Acest text de lege, presupune limitarea la obiectul acțiunii depuse de reclamant și la temeiurile invocate de acesta, atât în fapt cât și în drept, în motivarea obiectului acțiunii constituit din aceste pretenții.

Pentru a se pronunța, instanța de judecată a dat apreciere argumentelor reprezentantului reclamantei, precum și a obiecțiilor pârâților în raport cu probele prezentate de către părți și administrate de către instanța de judecată.

Sub acest aspect, instanța reține că pentru a stabili dacă a fost defăimată onoarea, demnitatea și reputația profesională a părții reclamante în raport cu libertatea de exprimare a pîrîțului, prin prisma standardelor CtEDO urmează a fi supusă verificării prin procedura triplului test: - prevăzut de lege – ingerința este prevăzută de art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care prevăd condițiile și temeiurile de limitare a libertății de exprimare; - scop legitim – protecția onoarei, demnității și reputației profesionale a lui Canațui Oleg, prevăzut paragraful 2 al art.10 din Convenție; - și necesară într-o societate democratică.

Dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informației” sau „ideilor” care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și celor care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității. (De Haes and Gijssels v. Belgium, hotărâre din 24 februarie 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I, p. 236, § 47).

În acest sens, instanța reține că în speță reclamantul Canațui Oleg este deputat în Parlamentul R.Moldova de legislatura a XVIII-a, fapt ce rezultă din HCC nr.20 din 23.07.2021 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 și validarea mandatelor deputaților aleși în Parlamentul R.Moldova de legislatura a XI-a și motiv pentru care se expune unei analize mai largi din partea opiniei publice, fiind adesea criticată în societate.

Astfel, din cuprinsul înregistrărilor video depuse la dosar, instanța constată că situația de fapt reținută că reclamantul a imputat pârâtului o pretinsă faptă ilicită constând în postarea publicată prin rețeaua de socializare „Facebook” pe pagina sa „Democrația Acasă”, prin intermediul căreia a redat conținutul unor articole publicate anterior și preluate de pe portalurile www.libertv.md și www.glasul.md, datat cu 24 septembrie 2021 fiind însoțit de comentariu propriu. Astfel la data de 24 septembrie 2021 pe portalurile sus-menționate a apărut articole prin care s-a menționat că „...Deputatul PAS, Oleg Canațui, prins cu țigări de contrabandă în România. Astfel, potrivit documentelor, cazul a avut loc în data de 9 septembrie 2021, la postul vamal Oancea. În explicația pe care deputatul PAS a oferit-o autorităților române, se spune că acesta nu cunoștea legislația din țara vecină. Deocamdată nu este clar cum parlamentarul a reușit să treacă de vameșii moldoveni”; „...Deputatul PAS, Oleg Canațui a fost prins cu țigări de contrabandă la vama română. Despre aceasta scrie canalul de Telegram “Insider”, care a publicat și procesele verbale întocmite de către autoritățile române. Astfel, potrivit documentelor, cazul a avut loc în data de 9 septembrie 2021, la postul vamal Oancea. În explicația pe care deputatul PAS a oferit-o autorităților române, se spune că acesta nu cunoștea legislația din țara vecină”. Totodată, la articolul publicat au fost atașate și câteva înscrisuri care probează împrejurările prezentate de portalurile informaționale (f.d.47-49 verso). Astfel se reține că declarațiile invocate de reclamant au fost expuse de către pârât în contextul, ce se referă la: existența unei minime baze factuale, preexistența circulației în spațiul public a informației incriminate, fiind vorba de o persoană publică, precum și gradul de toleranță în privința persoanelor publice și proporționalitatea ingerinței, în circumstanțele deținerii de către reclamant a statutului de persoană publică, precum și esența subiectului vizat, reprezintă un interes public în sensul definit de Lege, fiind evident că calitatea reclamantului, ce-i impune un grad de paciență mai ridicat, oferă părții pârâte dreptul de a-și expune propria opinie asupra subiectului discutat. Or, din postările succesive reiese indubitabil că acesta a dat suficiente indicii ce denotă că expunerile sale, ce constituie obiectul prezentului proces, vizează propria opinie și nu se încadrează nici în categoria de fapte, nici de judecăți de valoare fără substrat factologic suficient.

Ținând seama de specificul faptei ilicite reclamate - atingerea onoarei, demnității și reputației profesionale ale reclamantului prin informații denigratoare, defăimătoare aduse de pârât în spațiul public, cu depășirea libertății de exprimare – că a existat o bază factuală minimă pentru a se trage concluzia că pârâtul a acționat cu bună-credință și că, în prezența acestor repere este înlăturat caracterul ilicit al faptei.

Sesizând în mod corect particularitatea faptei ilicite în această materie, în care conduita vătămătoare reclamată este dedusă din modalitatea în care a fost exercitată libertatea de exprimare, instanța face trimitere și la dispozițiile din legea fundamentală (art. 43 Constituție) și, de asemenea, la art. 10 CEDO, arătând că, deși este vorba despre o libertate fundamentală, garantată ca atare, în același timp, ea nu are caracter absolut, ci cunoaște limitări (respectiv, îndatoriri și responsabilități), în așa fel încât prin exercițiul acestui drept să nu fie adusă atingere drepturilor și libertăților altor persoane.

În acest sens, s-a constatat că, pentru a fi justificată restrângerea libertății de exprimare, este necesar ca măsura să fie necesară într-o societate democratică, adică să corespundă unei nevoi sociale imperioase și pe de altă parte, ca cel care transmite informații să acționeze cu bună-credință, bazându-se pe dovezi credibile atunci când afirmațiile sunt referitoare la fapte materiale determinate și, chiar și atunci când emite judecăți de valoare, ele să se fundamenteze pe niște fapte adevărate sau să fie susținute de o argumentare logică a autorului.

Evaluând probele administrate în cauză, făcând distincția necesară între imputația factuală și judecățile de valoare legate de activitatea profesională a reclamantului, instanța a constatat că a existat o bază factuală minimă, ceea ce a impus și consecința atitudinii subiective, cu care a acționat pârâtul, aceea a bunei-credințe.

În conformitate cu art. 123 alin. (6) C.proc.civ., faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Astfel în cadrul dezbaterilor și cercetării judecătorești s-a constatat că niciuna dintre afirmațiile făcute de pârât la adresa reclamantului nu a vizat aspecte din viața privată a acestuia, ci au vizat exclusiv calitatea sa de politician. Tot în acest context partea reclamantă în temeiul art. 123 alin. (6) C.proc.civ nu a obiectat asupra faptelor că în data de 09 septembrie 2021, Canațui Oleg a traversat frontiera de stat a României având în autoturism 18 pachete țigarete *****, nedecarate autorităților vamale române (Biroul Vamam de Frontieră Oancea) și descoperite în urma controlului vamal asupra sa, împrejurări confirmate prin înscrisuri olografe că nu ar fi cunoscut legea Statului Român referitoare la transportarea de țigări în România, subsidiar arătând că transporta și încă 8 pasageri, precum și că traversează foarte des frontiera de stat cu autoturismul care are o capacitate de 8+1 persoane, alături de constatările autorităților vamale ce a avut la bază o soluție prin care materialele acumulate de autoritățile vamale din România referitor la cazul de contrabandă au fost transmise autorităților vamale din R.Moldova și ulterior soluționat într-un dosar contravențional de Biroul Vamal Sud din cadrul SV RM. Aceasta a însemnat că, deși a existat o inexactitate a informației, ea nu a fost total lipsită de bază suficientă factuală, ceea ce este relevant în abordarea atitudinii subiective.

De asemenea, în privința celorlalte afirmații, legate de o pretinsă activitate de contrabandă și prestarea de servicii de transport de pasageri, instanța reține, examinând probele dosarului, existența bazei factuale, dată de cereri de asistență/interpelări a Serviciului Vamal din R.Moldova către autoritățile vamale Române, răspunsurile oferite de autoritățile vamale din România prin care transmit anexat fotocopii ale documentelor întocmite cu privire la cazul de contrabandă/reținere din data de 09.09.2021 la Biroul Vamal de Frontieră Oancea a cantității de 18 pachete țigarete ***** nedecarate la controlul vamal de cet.Canațui Oleg; de articole de presă cu privire la cazul de contrabandă publicate pe portalurile informaționale www.libertv.md și www.glasul.md, precum și pe platforme de socializare - canalul de Telegram "Insider"; declarația formulată în mod olograf de reclamant prin care ultimul specifică că abandonează la Vama Oancea 18 pachete țigarete ***** roșu, întrucât nu ar fi cunoscut legea statului Român referitoare la introducerea de țigări în România, proces-verbal cu privire la contravenție nr.1205/22 din 05.09.2022 și decizia de încetare asupra cazului de contravenție vamală nr.1205/22 din aceeași dată; informații despre traversarea frontierei de stat de către reclamant în perioada 01.07.2021-10.11.2021 (f.d.123-129, Vol-I). Or, raportat la elementele de fapt ale pricinii, existența unei baze factuale minime, pe care s-au grefat atât judecăți de valoare (care, prin esența lor, nu se pretează la demonstrarea exactității conținutului), cât și imputarea unor fapte materiale (probate, chiar dacă cu elemente parțiale de inexactitate), concluzia care s-a impus instanței a fost aceea a nedepășirii limitelor libertății de exprimare și a nejustificării unei ingerințe în exercitarea, manifestarea acesteia.

Prin urmare, la determinarea caracterului defăimător al informației, instanța va ține cont că unele informații pot fi calificate atât ca defăimătoare, cât și lipsite de acest caracter în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă, de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informația, or „Defăimarea” este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiza riguroasă a argumentelor părților, iar în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art.25 alin. (6) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010.

Cât privește publicațiile textuale referitor la anumite acte de corupție autorul după cum rezultă din postările cercetate în cadrul examinării cauzei, instanța constată că, pârâtul nu utilizează careva fraze care ar avea conotație defăimătoare, de natură să afecteze onoarea sau reputația profesională a reclamantului, or pârâtul își expune poziția bazându-se pe propria percepție a unor evenimente care ar fi avut loc, iar din

cele relatate rezultă cu certitudine că relatarea pârâtului din publicațiile postate, nu este defăimătoare pentru reclamant, precum și nu lezează reputația ultimului. Mai mult instanța reține că din conținutul mesajului nu s-a constatat careva relatări a pârâtului în adresa personală a reclamantului Canațui Oleg, ci s-a exprimat la un oarecare deputat din Leova cu inițialele O.C. fără a da nume/prenume în concret. Totodată instanța de judecată reține că, din conținutul postărilor textuale la care face referire reclamantul nu se atestă cert faptul că exprimările pârâtului sunt îndreptate în adresa reclamantului.

Astfel, instanța atestă indubitabil lipsa temeiurilor de a obliga pârâtul la dezmințirea cărorva informații ce se conțin în postările textuale din data de 27.09.2021, deoarece lipsește condiția stabilită la art. 7 alin. (2) lit. a) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din data de 23.04.2010.

Referitor la susținerea părții reclamante, conform căreia pârâtul nu este jurnalist, pentru a i se recunoaște o libertate de exprimare mai largă, fără aplicarea excepțiilor incidente unor asemenea profesioniști privind exercițiul acestui drept, se constată că aceasta este lipsită de temei, câtă vreme libertatea de exprimare nu este recunoscută doar jurnaliștilor. Dimpotrivă, ea este expresia unei libertăți fundamentale, atașate oricărei persoane (incluzând libertatea de opinie și pe cea de informare, în strânsă legătură cu libertatea de gândire și de conștiință). Așadar, această libertate este garantată oricărui individ, fiind atașată personalității umane, fără vreo distincție privitoare la rolul pe care îl are în viața socială cel care o exercită.

Mai mult, instanța a ținut seama, în analiza pe care a efectuat-o și tot raportându-se la reperele desprinse din jurisprudența Curții europene, de calitatea ambelor părți, pentru a verifica îndreptățirea pârâtului de a transmite în spațiul public informații legate de activitatea profesională a reclamantului.

Astfel, s-a reținut că reclamantul este o persoană publică, deputat, care îndeplinește funcția de secretar în comisia permanentă de control al finanțelor publice din cadrul Parlamentului R.Moldova - o funcție de demnitate publică, ce presupune acordul persoanei în cauză de a exercita o funcție oficială, în context politic.

La rândul lui, pârâtul a acționat din calitatea acestuia de președinte a unui partid politic extraparlamentar "Democrația Acasă", având un interes manifestat constant de-a lungul vremii în legătură cu monitorizarea activității demnitarilor publici, sens în care a abordat subiecte, inclusiv subiectul comentat mai sus care face parte din sfera politică și vizează un interes public general, or, problemele referitoare la contrabanda cu țigări sunt extrem de mediatizat în ultimii ani, iar acest fapt impune întâietatea dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Or, pe de o parte, aceste calități profesionale și statutul de persoană publică al reclamantului au îndreptățit o anumită apreciere, mai largă decât în situația unui simplu particular, în privința limitelor libertății de exprimare, interpretare consacrată în jurisprudența instanței europene atunci când informația poartă asupra acțiunilor unor persoane publice și vizează aspecte de interes public.

Pe de altă parte, preocupările constante ale pârâtului privind supravegherea activității demnitarilor publici, semnalate ca fiind incorecte, discreționare și realizate în afara oricăror reguli, i-au justificat criticile de a aduce la cunoștința opiniei publice informații la care a avut acces ca lider al unui partid extraparlamentar.

În ce privește termenii folosiți care ar corespunde unor afirmații extrem de grave și unor apelative jignitoare, se constată că ele au într-adevăr, conotații polemice, corespund unei doze de exagerare și chiar de provocare, dar nu depășesc sfera libertății de exprimare, câtă vreme au primit o explicație și au avut o bază factuală minimă, astfel cum s-a arătat anterior.

În același sens, s-a constatat că transmiterea informațiilor în spațiul public (prin pagina pârâtului – "Democrația Acasă" prin rețeau de socializare "Facebook") s-a înscris, cum s-a antamat deja, în sfera unei preocupări legitime a opiniei publice, în contextul în care subiectul era de interes general, constituind, și tema a numeroase articole de presă plasate pe diferite portaluri și platforme de socializare, apărute anterior în data de 14.09.2021, referitoare la cazul de contrabandă.

În consecință, potrivit celor expuse anterior, existența unei baze factuale minimale, atât pentru imputațiile unor fapte materiale, cât și pentru judecățile de valoare, denotă o atitudine subiectivă a

pârâtului caracterizată de bună-credință – subordonată scopului principal al informării, iar nu al defăimării sau discreditării – ceea ce îl scoate pe acesta din sfera ilicitului civil și, în mod corespunzător, din aceea a răspunderii civile delictuale. Faptul că reclamantul apreciază că este defăimătoare informațiile răspândite, nu presupune în mod automat, o depășire a limitelor impuse de art.10 CEDO, câtă vreme această calitate a rezultat dintr-un caz de nedeclarare a unor bunuri depistate în urma controlului vamal, nefiind o simplă judecată de valoare. Aceasta înseamnă că, deși a existat o inexactitate a informației, ea nu a fost total lipsită de bază factuală minimă, ceea ce este relevant în abordarea atitudinii subiective.

În aceste condiții, instanța constată că anume calitatea părții reclamante de persoană publică, întrucât, postările video și articolele incriminate au avut în vedere întocmai această ipostază socială a reclamantului, iar nu pe cea de persoană particulară. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o anumită doză de exagerare trebuie tolerată în cazul în care există o dezbatere publică privitoare la chestiuni de interes general, precum și că limitele criticilor admisibile sunt mai largi în privința unui persoane publice decât în privința unui simplu particular. Cum reclamanta este o persoană publică, interesul mai mare cu privire la aspecte care țin de activitatea sa este justificat, fiind, așadar, îndreptățită necesitatea unei toleranțe mai mari față de mijloacele utilizate de pârâți, sfera restricțiilor privind dezbaterile pe chestiuni de interes public fiind, potrivit Curții europene, mai restrânsă, într-o atare ipoteză, astfel că orice ingerință în libertatea de exprimare poate fi admisă doar în situații excepționale.

Cu privire la întinderea obligației de probă care îi incumbă autorului postărilor video și articolelor, instanța consideră că trebuie pornit de la demersul de calificare a discursului ca referindu-se la imputarea unor fapte de natură obiectivă sau, dimpotrivă, la exprimarea unor judecăți de valoare.

Distincția este importantă sub aspect probatoriu întrucât persoanelor care impută altora fapte obiective li se poate pretinde, în mod legitim, să dovedească existența și veridicitatea lor, pe când demonstrarea adevărului unei judecăți de valoare nu poate fi solicitată, pentru că, în caz contrar, în cea din urmă situație, s-ar aduce atingere chiar dreptului la libertatea de opinie. Singura cerință ce trebuie verificată în această situație este aceea ca autorul afirmațiilor să fi acționat cu bună-credință, altfel spus, să existe o minimă bază factuală a afirmațiilor sale.

În speță, instanța consideră că mare parte a postărilor video plasate și textelor publicate reprezintă judecăți de valoare ale autorului. Prin urmare, nu era necesară demonstrarea exactității conținutului lor, întrucât judecățile de valoare constau în evaluări ale unui context, concluzii, opinii ale autorului, care, prin esența lor, sunt caracterizate de o doză inerentă de subiectivism.

În consecință, instanța apreciază că orice persoană are dreptul să-și formeze propriile concepții privitor la viața socială și nimeni nu poate fi urmărit sau condamnat pentru opiniile sale, opinii care, într-o societate democratică, pot fi contradictorii întru asigurarea funcționării normale a acesteia, concluzie justificată prin constatarea nedeptășirii de către partea pârâtă a limitelor instituite de Lege în discursul său, motive pentru care judecata atestă existența unui echilibru între dreptul la liberă exprimare a lui Costiuc Vasile, garantată de art.10 al CEDO și protecția onoarei, demnității și reputației profesionale a lui Canațui Oleg.

Instanța reține că nici această critică nu este, însă, fondată, deoarece Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în repetate rânduri în sensul că adevărul obiectiv al afirmațiilor nu trebuie să fie singurul criteriu luat în considerare de instanțe, în situația în care analizează o faptă pretins ilicită săvârșită de un jurnalist, elementul determinant trebuind să fie buna-credință a autorului afirmațiilor, raportată la scopul demersului jurnalistic (cauza Colombani și alții contra Franței, hotărârea din 25 iunie 2002, Cumpănă și Mazăre contra României, hotărârea Marii Camere din 17 decembrie 2004, Thoma contra M., hotărârea din 29 martie 2001)

Or, în cauză, instanța a constatat că nu a fost răsturnată prezumția de buna credință a autorului, iar, în ceea ce privește scopul postărilor înregistrate, acesta a constat în informarea opiniei publice asupra unor chestiuni de interes public, pârâtul răspândind informații și idei asupra unor subiecte de interes general. Deși a existat o doză de exagerare iar limbajul folosit este sarcastic, provocator, afirmațiile autorului nu au fost total lipsite de o bază factuală minimă, ceea ce este relevant în abordarea atitudinii subiective.

De altfel, în jurisprudența sa, Curtea europeană a arătat că art. 10 protejează și informații sau idei cu ton virulent și polemic, mai ales dacă ele reprezintă o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice (cauza Dichand contra Austriei).

Astfel cum s-a menționat deja, din această perspectivă, se impune efectuarea distincției între persoanele care acționează în context privat și cele care acționează în context public, în calitate de personalități politice, care dețin funcții publice sau sunt persoane publice, pentru că numai în raport de această distincție se apreciază limitele în care persoana în cauză poate pretinde o protecție deosebită a dreptului său. În concret, în cazul persoanelor publice, protecția pe care o pot pretinde este mai restrânsă, iar în cazul persoanelor care nu pot fi considerate publice, acestea pot pretinde o respectare mai riguroasă a dreptului la viață privată.

Or, în raport de calitatea reclamantului de persoană publică, instanța constată că în urma analizei împrejurărilor cauzei ce a inclus observarea contextului factual care a determinat afirmațiile incriminate, concluzia sa în privința inexistenței niciunei încălcări a drepturilor reclamantului fiind una dedusă la finalul acestei operațiuni ce a respectat criteriile specifice utilizate în jurisprudență în verificarea limitelor libertății de exprimare.

De altfel, în jurisprudența sa, Curtea europeană a arătat că art. 10 protejează și informații sau idei cu ton virulent și polemic, mai ales dacă ele reprezintă o opinie cu privire la activitatea unei persoane publice (cauza Dichand contra Austriei).

Din aceste considerente, reținând că reclamantul nu a probat în modul impus de Lege întrunirea condițiilor ce ar permite instanței intervenția în vederea protecției drepturilor pretins lezate ale acesteia, prin probele acumulate fiind probat că expunerile pârâtului nu afectează inadmisibil reclamantul, instanța conchide că partea pârâtă nu poate fi obligată de către instanța de judecată de a dezminți informația în modul solicitat de reclamant.

Rezolvarea din punct de vedere juridic a conflictului între dreptul autorului de a comunica fapte și idei și dreptul părții vătămate de a-și vedea apărută onoarea, demnitatea și reputația profesională, instanța conchide că acțiunea reclamantului privind dezmințirea declarațiilor false și defăimătoare este neîntemeiată câtă vreme a rezultat că transmiterea în spațiul public a informațiilor incriminate a avut ca premisă o bază factuală suficientă (inexactitatea parțială regăsită nefiind de natură să o altereze în mod substanțial), atât în legătură cu materialitatea faptelor, cât și în privința judecăților de valoare. Având în vedere cele expuse mai sus, instanța consideră necesar respingerea pretențiilor cu privire la dezmințirea informațiilor false și defăimătoare ca nefondată.

Cât privește capetele de cereri invocate privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare, instanța remarcă, că, reieșind din faptul că pretențiile reclamantului privind dezmințirea declarațiilor false și defăimătoare s-au respins ca fiind neîntemeiate, încasarea prejudiciului reprezintă o cerință subsecventă celei principale și, prin urmare poartă soarta cerințelor de bază, la fel urmând a fi respinse.

Reieșind din cele sus menționate, analizând înscrisurile nominalizate în coroborare cu legislația care guvernează raportul juridic litigios, în cumul cu argumentele părților, instanța consideră necesar a respinge acțiunea formulată de Canațui Oleg împotriva lui Costiuc Vasile cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Conform prevederilor art. 94 alin. (1) C.proc.civ., instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar potrivit art. 96, alin. (1) și (1/1) C.proc.civ., instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din suportul probatoriu anexat la materialele dosarului se confirmă că, pârâtul Costiuc Vasile în cadrul judecării cauzei date a fost asistat de avocatul Cobîșenco Ion (f.d.66, Vol-I), iar pentru serviciile juridice acordate de către aceasta, reclamantul a achitat suma de 9.700,80 de lei. Având în vedere dispozițiile art.94 alin.(1), 96 C.proc.civ., care specifică că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată, precum și circumstanțele date sunt probate atât prin ordinul de încasare a numerarului nr.QSG2832*4045747 din 28.11.2022 către BAA "Panțiru și Partenerii" în baza contractului de asistență juridică nr.1965/21 din 15.10.2021(f.d.50, Vol-II), cât și prestația avocatului la soluționarea litigiului, instanța de judecată conchide că cheltuielile suportate pentru asistența juridică sunt reale, necesare și rezonabile.

Față de considerentele de fapt și de drept mai sus expuse, instanța consideră justificată cerința pârâtului privind compensarea cheltuielilor de judecată alcătuite din costuri pentru asistență juridică acordată pentru acest dosar.

În conformitate cu prevederile art.art. 238-242 C.proc.civ., instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge acțiunea formulată de Canațui Oleg împotriva lui Costiuc Vasile cu privire la apărarea onoarei și demnității, dezmințirea informației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Se încasează de la Canațui Oleg în beneficiul Costiuc Vasile cheltuieli de judecată alcătuite din costuri privind serviciile de asistență juridică profesională prestată (onorariu avocațial) în mărime de 9.700,00 MDL (nouă mii șapte sute) lei.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, timp în care părțile pot solicita întocmirea hotărârii redactate integral.

Președintele ședinței,
Judecător

Potînga Iurie